

पोखरा महानगरपालिका स्थानीय राजपत्र

पोखरा महानगरपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड ०९) पोखरा, चैत्र २७ गते, २०८२ साल (संख्या २१)

भाग १

सार्वजनिक निजी साभेदारी तथा लगानी ऐन, २०८२

प्रस्तावना: पोखरा महानगरपालिका क्षेत्रभित्र सामाजिक, आर्थिक र पूर्वाधार संरचना तथा सेवा क्षेत्रमा स्वदेशी वा विदेशी निजी क्षेत्रको लगानी र सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वको माध्यमबाट नवीन प्रविधि, गुणस्तरीय सेवा, व्यवस्थापकीय कुशलता एवम् लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गर्दै पोखरा महानगरपालिकाको आर्थिक विकास र समृद्धिमा योगदान पुऱ्याउन, सार्वजनिक निजी साभेदारीमा निर्माण हुने परियोजनाहरूलाई व्यवस्थित गर्न तथा लगानी सम्बन्धी कानुनी व्यवस्थालाई स्पष्ट गर्न वाञ्छनीय भएकोले, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ बमोजिम पोखरा महानगरपालिका नगर सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१. **सङ्क्षिप्त नाम र प्रारम्भ** : (१) यस ऐनको नाम 'सार्वजनिक निजी साभेदारी तथा लगानी ऐन, २०८२' रहेको छ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।
२. **परिभाषा** : विषय र प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,-
 - (क) 'अनुमतिपत्र' भन्नाले परियोजना कार्यान्वयन गर्न दफा ३ बमोजिम सार्वजनिक निजी साभेदारीमा, दफा २६ बमोजिम निजी लगानीमा र दफा ३२ बमोजिमको सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गतको परियोजना कार्यान्वयन गर्न प्रदान गरिएको अनुमतिपत्र वा इजाजतपत्र सम्झनुपर्छ।
 - (ख) 'अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्ति' भन्नाले परियोजना कार्यान्वयन गर्न अनुमतिपत्र वा इजाजतपत्र प्राप्त फर्म, कम्पनी वा व्यक्तिलाई सम्झनुपर्छ।
 - (ग) 'आयोग' भन्नाले महानगरपालिकाको शहरी योजना आयोगलाई सम्झनुपर्छ।
 - (घ) 'उपप्रमुख' भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको उपप्रमुख सम्झनुपर्छ।
 - (ङ) 'उपभोक्ता' भन्नाले यस ऐनबमोजिम सार्वजनिक निजी साभेदारी, निजी लगानी, सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व, संयुक्त सार्वजनिक लगानीमा निर्माण भएको पूर्वाधार संरचना र सामाजिक सेवा, सुविधा उपभोग वा उपयोग गर्ने व्यक्ति वा सेवाग्राही वा निकाय सम्झनुपर्छ।
 - (च) 'उपाध्यक्ष' भन्नाले पोखरा महानगरपालिका सहरी योजना आयोगको उपाध्यक्ष सम्झनुपर्छ।
 - (छ) 'एकाइ' भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइ सम्झनुपर्छ।
 - (ज) 'कार्यपालिका' भन्नाले पोखरा महानगरपालिका नगर कार्यपालिको कार्यालय सम्झनुपर्छ।
 - (झ) 'तोकिएको' वा 'तोकिएबमोजिम' भन्नाले यस ऐन अन्तरगत बनेको नियमावलीमा तोकिएको वा तोकिएबमोजिम सम्झनुपर्छ।
 - (ञ) 'नगर सभा' भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको नगर सभा सम्झनुपर्छ।
 - (ट) 'निजी लगानी' भन्नाले दफा २३ बमोजिम गरिने लगानी सम्झनुपर्छ।
 - (ठ) 'निर्माण' भन्नाले यस ऐनबमोजिम पूर्वाधार संरचनाको विकास, निर्माण वा पुनर्स्थापनाको कार्य सम्झनुपर्छ।
 - (ड) 'परियोजना' भन्नाले यस ऐनबमोजिम सञ्चालन गरिने परियोजना सम्झनुपर्छ।
 - (ढ) 'पुनर्स्थापना' भन्नाले मौजुदा पूर्वाधार संरचनाको मर्मत, विस्तार वा पुनर्निर्माण गरी

पुनर्स्थापना गर्ने काम सम्भन्नुपर्छ ।

- (ण) ‘**पूर्वाधार संरचना**’ भन्नाले सडक, फ्लाईओभर, सबवे, सुरुङमार्ग, पुल, अस्पताल, मोनोरेल, मेट्रोरेल, स्काइरेल, केबुलकार, रेल्वे, ट्रल्लिबस, ट्रामवे, बस च्यापिङ ट्रान्जिट, जलमार्ग, परिवहन बिसौनीस्थल, सुख्खा बन्दरगाह, सिटी सेन्टर, दृश्यावलोकन केन्द्र, बिजनेस कम्प्लेक्स, प्रदर्शनीस्थल, पार्क, सञ्चार तथा सूचना प्रविधि, वित्तीय बजार पूर्वाधार, विशेष आर्थिक तथा औद्योगिक क्षेत्र, कृषि क्षेत्र, शिक्षा क्षेत्र, होटल वा पर्यटन क्षेत्र, सवारी साधन पार्किङ संरचना, जलाशय, पोखरी, बाँध, ढलनिकास, फोहोरमैला प्रशोधन तथा व्यवस्थापन, ऊर्जा उत्पादन, प्रशासन तथा वितरण, रङ्गशाला, मनोरञ्जन पार्क, सहरी सौन्दर्यीकरणका कामहरू, सार्वजनिक सभागृह, बहुउद्देश्यीय भवन (मेघा हल) वा सार्वजनिक गोदामघर, विविध सहरी पूर्वाधार, शीतभण्डारसँग सम्बन्धित पूर्वाधार निर्माण, सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत निर्माण भएका संरचनाहरू सम्भन्नुपर्छ र सो शब्दले यस्तै प्रकृतिका अन्य पूर्वाधार संरचना जसमा स्वदेशी वा वैदेशिक निजी क्षेत्रको लगानी, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन हुने संरचनालाई समेत जनाउँछ ।
- (त) ‘**प्रमुख**’ भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको प्रमुख सम्भन्नुपर्छ ।
- (थ) ‘**प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत**’ भन्नाले पोखरा महानगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नुपर्छ ।
- (द) ‘**प्रस्तावक**’ भन्नाले यस ऐनबमोजिम प्रस्ताव पेश गर्ने प्राकृतिक र कानुनी व्यक्ति सम्भन्नुपर्छ ।
- (ध) ‘**बोर्ड**’ भन्नाले दफा १७ बमोजिमको महानगरपालिका सार्वजनिक निजी साभेदारी तथा लगानी बोर्ड सम्भन्नुपर्छ ।
- (न) ‘**महसुल**’ भन्नाले अनुमतिपत्रप्राप्त व्यक्तिले सेवा सुविधा उपलब्ध गराएबापत उपभोक्तासँग लिने सेवा शुल्क सम्भन्नुपर्छ ।
- (प) ‘**लगानी**’ भन्नाले यस ऐनबमोजिम ऋण वा स्वपूँजी वा व्यवस्थापन तथा सञ्चालन वा पुनःलगानी वा यस्तै प्रकारका वित्तीय उपकरणमार्फत् परियोजनामा गरिने पूँजीप्रवाह सम्भन्नुपर्छ ।
- (फ) ‘**लगानीकर्ता**’ भन्नाले यस ऐनबमोजिमको परियोजनामा लगानी गरेको वा लगानी गर्न इच्छा व्यक्त गर्ने फर्म, कम्पनी, सहकारी, गैरनाफामूलक संस्था, निजी वा सार्वजनिक गुठी, सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत लगानी गर्ने व्यक्ति सम्भन्नुपर्छ र सो शब्दले परियोजनाको अध्ययन, विकास, निर्माण वा सञ्चालन गर्ने फर्म, कम्पनी वा व्यक्तिलाई समेत जनाउँछ ।
- (ब) ‘**लगानी बोर्ड**’ भन्नाले सार्वजनिक निजी साभेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५

बमोजिम गठन भएकोलगानी बोर्ड सम्भन्तुपर्छ ।

- (भ) 'सम्भौता' भन्नाले महानगरपालिका र लगानीकर्ताबिच भएको परियोजना विकास सम्भौता, परियोजना लगानी सम्भौता वा सुविधा सम्भौता वा सहमति वा समझदारी (कन्सेसन एग्रीमेन्ट) वा यस्तै प्रकारका सम्भौता सम्भन्तुपर्छ ।
- (म) 'सर्वेक्षण' भन्नाले परियोजना कार्यान्वयन गर्नको लागि गरिने प्रारम्भिक अध्ययन, सम्भाव्यता अध्ययन, वातावरणीय अध्ययन, विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन वा अन्य यस्तै प्रकारका विश्लेषण वा अनुसन्धान वा अन्वेषणसम्बन्धी कार्य सम्भन्तुपर्छ ।
- (य) 'सार्वजनिक निजी साझेदारी' भन्नाले महानगरपालिका र लगानीकर्ताबिच झोत वा प्रतिफल बाँडफाँड वा जोखिम व्यहोर्ने गरी आपसी सहकार्यमा पूर्वाधार संरचना निर्माण, सञ्चालन, पुनःस्थापना वा सार्वजनिक सेवाप्रवाह गर्न दफा ३ को उपदफा (२) मा उल्लेख भएमध्ये कुनै तरिकाबाट परियोजना कार्यान्वयन गर्ने प्रबन्ध सम्भन्तुपर्छ ।
- (र) 'सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व' भन्नाले महानगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवा तथा काम, कर्तव्य र अधिकारका क्षेत्रमा गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, कम्पनी, फर्म वा व्यक्तिले सामाजिक वा परोपकारी भावनाले प्रेरित भई वा संस्थागत दायित्व पूरा गर्न निर्वाह गरिने सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व सम्भन्तुपर्छ ।
- (ल) 'संयुक्त सार्वजनिक साझेदारी' भन्नाले महानगरपालिका र अन्य सरकारी वा स्थानीय तह वा सरकारी स्वामित्वमा रहेका वा सरकारको लगानी भएको वा सरकारको लगानी भएको संस्थाको लगानी भएको संस्थाहरूसँग साझेदारी वा संयुक्त लगानी गरिने कार्यलाई सम्भन्तुपर्छ ।
- (व) 'संघीय कानून' भन्नाले सार्वजनिक निजी साझेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५ र यस सम्बद्ध अन्य संघीय कानूनलाई समेत जनाउँछ ।

परिच्छेद – २

सार्वजनिक निजी साझेदारी सम्बन्धी व्यवस्था

३. सार्वजनिक निजी साझेदारी लगानीबाट परियोजना कार्यान्वयन गर्न सकिने : (१) महानगरपालिकाले पूर्वाधार संरचना तथा सेवा क्षेत्रका कुनै परियोजना सार्वजनिक निजी साझेदारी लगानीबाट यस ऐन तथा प्रचलित कानूनबमोजिम सञ्चालन गर्न सक्नेछ । तर वितीय, प्राविधिक वा सञ्चालनसम्बन्धी जोखिम निजी क्षेत्रलाई हस्तान्तरण नगरी निजी क्षेत्रबाट हुने काम वा सेवा प्राप्त गर्ने उद्देश्यबाट सञ्चालन हुने परियोजना सार्वजनिक निजी

साभेदारी लगानीबाट कार्यान्वयन गरिने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सार्वजनिक निजी साभेदारीबाट परियोजना कार्यान्वयन गर्दा देहायको कुनै तरिका अपनाउन सकिनेछ-

- (क) निर्माण तथा हस्तान्तरण,
- (ख) निर्माण, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण,
- (ग) निर्माण, स्वामित्वकरण, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण,
- (घ) निर्माण, हस्तान्तरण तथा सञ्चालन,
- (ङ) लिज, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण,
- (च) लिज, निर्माण, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण,
- (छ) विकास, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण,
- (ज) व्यवस्थापन, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण
- (झ) पुर्नस्थापना, सञ्चालन तथा हस्तान्तरण
- (ञ) अन्य यस्तै तरिकाबाट ।

४. **प्राथमिकता निर्धारण :** (१) महानगरपालिकाले सार्वजनिक निजी साभेदारीबाट कार्यान्वयन गरिने परियोजनाको प्राथमिकताका क्षेत्र बोर्डले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्राथमिकताको क्षेत्रलाई बोर्डले समय समयमा थप वा संशोधन गर्न सक्नेछ ।

५. **परियोजना पहिचान :** (१) बोर्डले सार्वजनिक निजी साभेदारीमा कार्यान्वयन गर्न सकिने परियोजना पहिचान गरी सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूची तयार गर्दा परियोजनाको सर्भेक्षण लगायतको अध्ययन भए वा नभएको तथा तोकिएबमोजिमका अन्य विवरण समेतका आधारमा प्राथमिकता निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

६. **परियोजना स्वीकृत गराउनुपर्ने :** (१) पच्चिस करोडभन्दा बढी लागत भएका दफा ५ बमोजिम पहिचान गरी सूचीकृत गरिएका सार्वजनिक निजी साभेदारी वा निजी लगानीबाट सञ्चालन हुने परियोजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा कार्यपालिकाबाट, पाँच करोडभन्दा बढी र पच्चिस करोडसम्मको परियोजना प्रमुखबाट र पाँच करोडसम्मको परियोजना सम्बन्धित वडा समितिबाट स्वीकृत गराउनु पर्नेछ । तर, एकभन्दा बढी वडा क्षेत्रमा सञ्चालन हुने परियोजना वा एकाइबाट परियोजना सञ्चालन गर्न उपयुक्त हुने भनी बोर्डले निर्णय गरेको परियोजना पाँच करोडभन्दा कम लागत अनुमानको भए तापनि प्रमुखबाट स्वीकृत गर्न र सञ्चालन गर्न

यस प्रावधानले बाधा पुगेको मानिने छैन ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परियोजना स्वीकृत गराउँदा दफा ३ को उपदफा (२) मा उल्लिखित तरिकामध्ये कुन तरिकाबाट कार्यान्वयन गर्न सकिने हो सोको व्यहोरा उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।

(३) महानगरपालिका अन्तर्गत एकै प्रकृतिका एकभन्दा बढी परियोजना सार्वजनिक निजी साभेदारीमा कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।

७. **परियोजनाको सूची प्रकाशन गर्ने** : दफा ६ बमोजिम परियोजना स्वीकृत भएपश्चात् महानगरपालिकाले परियोजनाको सूची सार्वजनिक गर्नेछ ।

८. **आशयपत्र आह्वान गर्ने** : (१) दफा ७ बमोजिम स्वीकृत परियोजनाको अध्ययन-अनुमति, सर्वेक्षण वा कार्यान्वयनका लागि महानगरपालिकाले सार्वजनिक रूपमा सूचना प्रकाशन गरी आशयपत्र आह्वान गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचनामा देहायका विवरण खुलाउनु पर्नेछ :

(क) आशयपत्र पेश गर्ने कार्यालय,

(ख) आशयपत्र पेश गर्ने अवधि,

(ग) आशयपत्रमा खुलाउनुपर्ने विवरण,

(घ) आशयपत्र साथ संलग्न गर्नुपर्ने कागजातहरू,

(ङ) प्रस्तावकको प्राविधिक तथा आर्थिक क्षमता,

(च) तोकिएबमोजिमका अन्य विवरण ।

९. **आशयपत्र पेश गर्ने** : परियोजनाको अध्ययन-अनुमति, सर्वेक्षण वा कार्यान्वयन गर्न चाहने व्यक्तिले तोकिएबमोजिमका सर्तका अधीनमा रही दफा ८ बमोजिमको सूचनामा उल्लिखित अवधिभित्र शाखामा आशयपत्र पेश गर्नु पर्नेछ ।

१०. **संक्षिप्त सूची तयार गर्ने** : (१) दफा ९ बमोजिमको आशयपत्र प्राप्त भएपश्चात् दफा ४५ बमोजिमको मूल्याङ्कन समितिले स्वीकृत प्रस्तावमा उल्लिखित आधारमा मूल्याङ्कन गरी प्रस्तावकहरूको सङ्क्षिप्त सूची तयार गर्नु पर्नेछ ।

(२) प्रथमपटक न्युनतम तीनवटा, दोस्रोपटक दुईवटा र त्यसपछि एउटा प्रस्ताव प्राप्त भए पनि मूल्याङ्कन गरिनेछ ।

११. **प्रस्ताव आह्वान गर्ने** : (१) दफा १० बमोजिम सङ्क्षिप्त सूची तयार गरेपश्चात् महानगरपालिकाले सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी सो सूचीमा परेका प्रस्तावकहरूसँग

तोकिएबमोजिमका विषयहरू खुलाई प्राविधिक र आर्थिक प्रस्ताव आह्वान गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव पेश गर्दा प्रस्तावकले प्रस्तावमा उल्लिखित विवरणहरू खुलाई सूचनामा उल्लिखित अवधिभित्र महानगरपालिकामा प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

१२. प्रस्ताव छनौट गर्ने : (१) दफा ११ को उपदफा (२) बमोजिम प्रस्ताव प्राप्त भएपछि दफा ४५ बमोजिमकोमूल्याङ्कन समितिबाट देहायका आधारमा प्रस्ताव छनौट गरिनेछ :

(क) तोकिएको समयमै निर्माण सम्पन्न गर्ने आधार सहितको प्राविधिक प्रस्ताव,

(ख) महानगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने रोयल्टी रकम भए प्रस्तावित रोयल्टी रकम,

(ग) परियोजना कार्यान्वयन गर्दा उपभोक्तासँग लिने प्रस्तावित महसुल लगायतका विषय उल्लिखित आर्थिक प्रस्ताव ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम प्रस्ताव छनौटसम्बन्धी आधारका अतिरिक्त वातावरण व्यवस्थापन तथा अन्य विवरणहरू समेत आवश्यकताअनुसार महानगरपालिकाले सूचनामा उल्लेख गरेको हुनुपर्नेछ ।

(३) प्रस्ताव छनौट गरेपछि महानगरपालिकाले त्यसको जानकारी तोकिएको अवधिभित्र प्रस्तावकलाई दिनु पर्नेछ ।

(४) यस दफाबमोजिमको प्रस्ताव छनौटसम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ ।

१३. आह्वान नगरिएको प्रस्ताव : (१) प्रचलित कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रस्तावक स्वयंमूले सार्वजनिक निजी साभेदारीको माध्यमबाट परियोजना कार्यान्वयन गर्नको लागि महानगरपालिकासमक्ष प्रस्ताव पेश गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रस्ताव पेश गर्दा देहायका विषयहरू उल्लेख गर्नुपर्नेछ :

(क) परियोजनाको विवरण,

(ख) प्रस्तावकको प्राविधिक तथा वित्तीय क्षमता सहितको विवरण (प्रोफाइल),

(ग) परियोजनाको प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन भए त्यस्तो प्रतिवेदन,

(घ) प्रस्तावित व्यावसायिक योजना,

(ङ) परियोजनामा प्रयोग हुने प्रविधि,

(च) परियोजनाबाट प्राप्त हुने सम्भावित लाभको विवरण ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त प्रस्ताव दफा ४५ बमोजिमको मूल्याङ्कन समितिको सिफारिसको आधारमा सो परियोजनाको अध्ययन तथा सर्भेक्षण अनुमति वा परियोजना विकास वा सञ्चालनको लागि मूल्याङ्कन समितिले तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरी दफा ६ बमोजिम इजाजतपत्र प्रदान गर्न सकिनेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त भएको परियोजना प्रस्तावलाई मूल्याङ्कन गर्दा सार्वजनिक निजी साभेदारीमा निर्माण हुने परियोजना प्रतिस्पर्धाको आधारमा अगाडि बढाउँदा

लाभदायी हुने देखिएमा सोही प्रस्तावलाई 'स्वीस च्यालेन्ज'का आधारमा महानगरपालिकाले प्रतिस्पर्धा गराउन सक्नेछ ।

स्पष्टीकरण: स्विस् च्यालेन्ज भन्नाले महानगरपालिकाले कुनै सेवा क्षेत्र वा सडक, रेल जस्ता सार्वजनिक परियोजनाका लागि आह्वान नगरिएको प्रस्ताव प्राप्त गरेको अवस्थामा उक्त प्रस्ताव भन्दा राम्रो प्रस्ताव प्राप्त हुन सक्ने अभिप्रायले उपयुक्त प्रस्ताव चयन गर्न प्राप्त प्रस्तावलाई कुनै पनि विधि वा प्रक्रियाबाट तेस्रो पक्षलाई समेत आह्वान गरी वा सार्वजनिक गरी मूल्याङ्कन गरिने विधि सम्भन्धुपर्छ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिमको प्रस्तावउपर वार्ता गर्दा प्रस्तावकबाहेक अन्य कुनै प्रस्तावकको प्रस्ताव स्वीकृत भएमा स्वीकृत भएको प्रस्तावकबाट उपदफा (१) बमोजिमको प्रस्तावकलाई तोकिएबमोजिमको परियोजना विकासको क्रममा भएको प्रारम्भिक खर्च र अध्ययन तथा विकासको क्रममा सम्बन्धित निकायको कुनै खर्च भएको अवस्थामा सोसमेतको सोधभर्ना तोकिएबमोजिम उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।

१४. वार्ताद्वारा परियोजना कार्यान्वयन गर्न सक्ने : (१) यस ऐनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कम्तिमा दुईपटक आशयपत्र वा प्रस्ताव आह्वान गर्दा पनि छनौट हुन नसकेको अवस्थामा त्यस्तो परियोजना महानगरपालिकाले सोभै वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गराउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि देहायको कुनै कारणले कुनै परियोजना वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गर्न मनासिब हुने देखिएमा त्यस्तो परियोजना दफा ६ बमोजिमको अधिकार प्राप्त अधिकारीबाट निर्णय भएबमोजिम वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गराउन सक्नेछ :

- (क) परियोजनाको प्रकृति वा लागतको कारण आर्थिक तथा प्राविधिक रूपमा प्रतिस्पर्धा हुन सक्ने सम्भावना नभएको परियोजना,
- (ख) नयाँ अवधारणा वा प्रविधि समावेश भएको परियोजना,
- (ग) विशेष प्राथमिकताका आधारमा कार्यान्वयन गर्ने गरी छनौट गरिएको परियोजना,
- (घ) 'स्वीस च्यालेन्ज'लाई आधार मानी प्रतिस्पर्धा गराउँदा समेत असफल भएको परियोजना ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको कुनै परियोजना वार्ताद्वारा कार्यान्वयन गर्न चाहने प्रस्तावकले तोकिएका विषयहरू खुलाई महानगरपालिकासमक्ष प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिमको प्रस्तावलाई तोकिएबमोजिम मूल्याङ्कन गरी कार्यपालिकाले वार्ताद्वारा परियोजना कार्यान्वयन गर्न स्वीकृति दिन सक्नेछ ।

१५. वार्ताद्वारा परियोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन (डिपीआर) गर्न सक्ने : (१) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन नभएको कुनै परियोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न चाहने व्यक्तिले सोको अनुमतिको लागि महानगरपालिकासमक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परेको निवेदनउपर जाँचबुझ गर्दा विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने अनुमति दिन मनासिब देखिएमा बोर्डले निवेदकसँग वार्ता गरी त्यस्तो परियोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्न/गराउन अनुमति दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा/गराउँदा लागेको खर्च त्यस्तो विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने-गराउने व्यक्ति स्वयमूले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(४) यस दफाबमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरिएको कुनै परियोजनाको कार्यान्वयन गर्नको लागि प्रतिस्पर्धा गराइएको अवस्थामा उपदफा (२) बमोजिम विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने /गराउने व्यक्ति छनौट हुन नसकेमा निजले सो परियोजनाको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्दा/गराउँदा लागेको खर्च त्यस्तो परियोजनाको कार्यान्वयनको लागि छनौट भएको प्रस्ताव स्वीकृत हुने व्यक्तिले व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम व्यहोरिने रकमको निर्धारण स्वतन्त्र मूल्याङ्कनकर्ताबाट गराइनेछ ।

(६) यस दफाबमोजिम परियोजनाका सम्बन्धमा तयार पारिएको अध्ययन प्रतिवेदनका आधारमा त्यस्तो परियोजना यस ऐनबमोजिम कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१६. अनुमतिपत्र दिनुपर्ने : (१) यस ऐनबमोजिम प्रस्ताव छनौट वा स्वीकृति प्रदान गरेपछि बोर्डले प्रस्तावकलाई तोकिएबमोजिमको सर्तहरू तथा ढाँचामा समझदारी गरी परियोजनाको अध्ययन- अनुमति दिनुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको समझदारी गर्दा समयभित्र नै कार्य सम्पन्न गर्ने प्रयोजनका लागि २ (दुई) प्रतिशत परफर्मेन्स बण्ड राख्नुपर्नेछ ।

(३) प्रचलित कानुनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस ऐनबमोजिम बोर्डबाट परियोजना स्वीकृत भई उपदफा (१) बमोजिम अनुमतिपत्र वा इजाजतपत्र प्राप्त गरेको अवस्थामा प्रचलित कानुनको रीत पुऱ्याई जारी भएको मानिनेछ ।

परिच्छेद - ३

साभेदारी बोर्ड सम्बन्धी व्यवस्था

१७. साभेदारी बोर्डको गठन : (१) सार्वजनिक निजी साभेदारी, निजी लगानी, संयुक्त सार्वजनिक

साभेदारी र सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत सञ्चालन हुने आयोजनाहरूका लागि समग्र व्यवस्थापन गर्न साभेदारी समिति रहनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको साभेदारी समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) प्रमुख - अध्यक्ष

(ख) उपप्रमुख - सदस्य

(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

(घ) आयोगको उपाध्यक्ष - सदस्य

(ङ) प्रमुखले तोकेको नगर कार्यपालिका सदस्य तीन जना - सदस्य

(च) प्रमुखले तोकेको सार्वजनिक निजी साभेदारी क्षेत्रको विज्ञ एक जना - सदस्य

(छ) सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइ प्रमुख - सदस्य सचिव

(३) बोर्डले परियोजना सञ्चालन हुने वडा क्षेत्रका वडा अध्यक्ष, सम्बन्धित विषयमा अनुभव भएको तथा विशेषज्ञता हासिल गरेको कुनै व्यक्ति तथा महानगरपालिकाको विषय सम्बद्ध कर्मचारीलाई समितिको बैठकमा भाग लिन आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(४) वडा तहबाट गरिने निजी क्षेत्रसँगको साभेदारी परियोजनाको स्वीकृति वडा समितिको निर्णयबमोजिम हुनेछ । साभेदारी परियोजनासम्बन्धी निर्णय गर्ने वडा समितिको बैठकमा शाखाको प्रतिनिधि आमन्त्रित सदस्य रहनेछ ।

१८. **बोर्डको बैठक र निर्णय :** (१) बोर्डको बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(२) बोर्डको बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछन् ।

(३) बोर्डको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षले निर्णायक मत दिनेछन् ।

(४) बोर्डको बैठक आवश्यकताअनुसार बस्नेछ ।

(५) बोर्डको बैठकसम्बन्धी अन्य कार्यविधि बोर्ड आफैले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

(६) बोर्डको निर्णय अध्यक्षले प्रमाणीकरण गर्नेछन् र उक्त निर्णय-पुस्तिका सदस्य-सचिवको जिम्मामा रहनेछ ।

(७) बोर्डको बैठक बस्दा कार्यपालिका सदस्य सरह बैठक भत्ता, खाजा तथा खाना खर्च र विज्ञका हकमा परिवहन सुविधा उपलब्ध हुनेछ ।

१९. **बोर्डको काम, कर्तव्य र अधिकार :** बोर्डको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम हुनेछ :

(क) महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका सम्भाव्य परियोजनाहरूको विवरण सङ्कलन गरी त्यस्ता परियोजनाहरूको अध्ययन एवम् परियोजनाको सूची तयार गर्ने/गराउने,

- (ख) सार्वजनिक निजी साभेदारी वा निजी क्षेत्रबाट कार्यान्वयन हुने परियोजनाहरूमध्ये प्रतिस्पर्धात्मक वा विशेष प्राथमिकताका परियोजनाको छनौट गर्ने/गराउने,
- (ग) प्रतिस्पर्धात्मक रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी छनौट गरिएका परियोजनाहरूको पारदर्शिता, स्वच्छता र प्रतिस्पर्धाको सुनिश्चितता हुने गरी प्राविधिक, वित्तीय क्षमता तथा समयमै परियोजना सम्पन्न गर्ने आधार मूल्याङ्कन गरी त्यस्ता परियोजनाहरूको पूर्व-योग्यताको सूची तयार, प्रस्ताव आह्वान, प्रस्तावको मूल्याङ्कन, परियोजना स्वीकृति, लगानी स्वीकृति तथा अध्ययन अनुमति, इजाजत वा अन्य यस्तै प्रकारका स्वीकृति प्रदान गर्ने तथा आवश्यकता अनुसार त्यस्ता परियोजनाका प्रस्तावकसँग वार्ता गरी सम्झौता गर्ने/गराउने,
- (घ) विशेष प्राथमिकताका परियोजनाहरूको रूपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी छनौट गरिएका परियोजनाहरूको वार्तामार्फत् परियोजना विकास, निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने गरी सम्झौता गर्ने/गराउने,
- (ङ) आह्वान नगरिएका, बोर्डमा सोभै प्राप्त हुन आएका प्रस्तावहरूको आवश्यकताअनुसार अध्ययन/छलफल गरी उपयुक्त प्रस्तावलाई सर्वेक्षण अनुमतिपत्र दिने र त्यस्ता प्रस्तावमा उल्लिखित परियोजनाको लागि प्रचलित कानूनबमोजिम आवश्यक पर्ने अनुमतिपत्र, इजाजतपत्र, लगानी स्वीकृति तथा सहमति प्रदान गर्ने वा प्रस्तावकसँग वार्ता गरी सम्झौता गर्ने/गराउने,
- (च) स्वीकृत परियोजनाको अध्ययन गरी सम्झौताबमोजिम निर्माण, कार्यान्वयन वा सञ्चालन भए वा नभएको अनुगमन गर्ने/गराउने,
- (छ) पूर्वाधार निर्माण तथा परियोजना विकासलगायत लगानीका क्षेत्रमा सम्मिश्रित वित्तसम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (ज) आर्थिक वा गैरआर्थिक सुविधा उपलब्ध गराउनुपर्ने भएमा आवश्यक निर्णय प्रक्रियाका लागि कार्यपालिकामा पेश गर्ने,
- (झ) स्वीकृत परियोजनाको वातावरणीय अध्ययनका लागि वन तथा वातावरणसम्बन्धी अनुमति लिनुपर्ने भएमा तोकिबमोजिमको प्रक्रियाअनुरूप अनुमति दिन सम्बन्धितनिकायमा सिफारिस गर्ने,
- (ञ) परियोजना विकास, लगानी प्रवर्द्धन तथा परियोजना कार्यान्वयनका लागि नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका सम्बन्धित मन्त्रालय अन्य स्थानीय सरकार एवम् सरकारी तथा निजी क्षेत्रबिच समन्वय गर्ने, (ट) स्वीकृत परियोजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि शीघ्र निर्णय गर्ने र समस्याको छिटोछरितो सेवा प्रदान गर्ने,
- (ठ) सम्झौता बमोजिम वित्तीय व्यवस्थापन भईसकेपछि त्यस्तो सम्झौता बमोजिम परियोजना कार्यान्वयनको अनुगमन गर्ने/गराउने,

- (ड) लगानीकर्तालाई अनुमति वा इजाजत प्रदान गरेबापत वा परियोजना विकास गर्न पुऱ्याएको सेवा तथा सहजीकरणबापत तोकिएको शुल्क तथा दस्तुर सङ्कलन गर्न आवश्यक समन्वय गर्ने,
- (ढ) सार्वजनिक निजी साभेदारी, संयुक्त सार्वजनिक लगानी, निजी लगानी र सार्वजनिक सामाजिक उत्तरदायित्व प्रवर्द्धनसम्बन्धी तोकिएबमोजिमका अन्य कार्य गर्ने/गराउने ।

२०. **निर्देशन दिन सक्ने:** बोडले परियोजनाको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा सम्बन्धित लगानीकर्तालाई समयसमयमा आवश्यक निर्देशन दिन सक्नेछ ।

२१. **विशेषज्ञ कार्यदल:** (१) परियोजना लगानीको कुनै खास प्राविधिक पक्षको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी सुभाब दिन समितिले कार्यदिश सहित कार्य अवधि तोकौ सम्बन्धित क्षेत्रका विशेषज्ञ सहितको एक कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको सदस्य तथा पदाधिकारीहरूको सुविधा समितिले तोकेबमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ४

सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइ सम्बन्धी व्यवस्था

२२. **सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइ गठन हुने :** (१) महानगरपालिकामा सार्वजनिक निजी साभेदारी अवधारणा अन्तर्गत कार्यान्वयन हुने परियोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन तथा विकासकर्ता छनौट गर्न, परियोजनाहरूको निर्माण, सञ्चालन तथा अन्य विषयहरूमा सहजीकरण गर्न प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत मातहत रहने गरी प्रशासनिक एकाइको रूपमा एक सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइ रहनेछ ।

(२) यस ऐनमा लेखिएका कुराहरूको अतिरिक्त सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइको काम, कर्तव्य तथा अधिकारहरू देहायबमोजिम हुनेछ:-

- (क) सार्वजनिक निजी साभेदारी सम्बन्धी नीतिगत विषयमा कार्यनीति, कार्यविधि तथा निर्देशिका मस्यौदा गरी समिति समक्ष पेश गर्ने,
- (ख) सार्वजनिक निजी साभेदारीमा परियोजना कार्यान्वयन गर्ने लगानीकर्तालाई आवश्यक राय, सुभाब वा परामर्श दिने तथा मार्गदर्शन गर्ने,
- (ग) सार्वजनिक निजी साभेदारी सम्बन्धी आशयपत्र आह्वान, पूर्व-योग्यता तथा प्रस्ताव आह्वानपत्र तथा परियोजना सम्झौताको मस्यौदा तयार गर्ने, जारी गर्ने तथा लागू गर्ने,
- (घ) सार्वजनिक निजी साभेदारीमा सञ्चालन हुने स्वीकृत परियोजनाको परियोजना बैंक

- तयार गरी अध्यावधिक गर्ने,
- (ङ) सार्वजनिक निजी साभेदारीमा कार्यान्वयन हुने परियोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन, परियोजना तयारी विषयका विवरणको मूल्याङ्कन गरी राय प्रतिक्रिया दिने,
- (च) सार्वजनिक निजी साभेदारीमा सञ्चालित परियोजनाहरूको कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरी आवश्यक राय, प्रतिक्रिया तथा सुभाष दिने,
- (छ) सार्वजनिक निजी साभेदारीमा कार्यान्वयन हुने परियोजनाहरूको साभेदार छनौट गर्ने प्रक्रिया तयार गरी समितिमा पेश गर्ने,
- (ज) अन्तर्राष्ट्रिय सार्वजनिक निजी साभेदारीका असल अभ्यास तथा अनुभवहरूका सम्बन्धमा नियमित अनुसन्धान गर्ने तथा महानगरपालिकामा सार्वजनिक निजी साभेदारी ढाँचाको लागि उपयुक्त हुने विषयहरू अवलम्बन गर्ने,
- (झ) सार्वजनिक निजी साभेदारीमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको तयारी तथा कार्यान्वयनमा लगानीकर्तालाई आवश्यक सहयोग गर्ने,
- (ञ) सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानीसम्बन्धी विषयहरूमा क्षमता विकासको लागि आवश्यक तालिम, गोष्ठी, सम्मेलन आदिको आयोजना गर्ने,
- (ट) सार्वजनिक निजी साभेदारी परियोजनासँग सम्बन्धित सूचनाहरू सङ्कलन गरी अभिलेखीकरण गर्ने,
- (ठ) बोर्डप्रति जवाफदेही भई कार्य गर्ने,
- (ड) बोर्डले दिएको निर्देशन पालना गर्ने,
- (ढ) मूल्याङ्कन समिति तथा कार्यदलहरूसँग समन्वय गरी कार्य गर्ने तथा सहजीकरण गर्ने,
- (ण) सार्वजनिक निजी साभेदारीसम्बन्धी नीति, नियम, नमुना कागजातहरू, परियोजनाहरूको विवरण, सार्वजनिक निजी साभेदारी परियोजनाको वस्तुस्थिति तथा विवरण तथा सूचनाहरूको सम्प्रेषक भई कार्य गर्ने,
- (त) यस ऐनबमोजिम सञ्चालन हुने परियोजनाहरूको त्रैमासिक रूपमा कार्य सम्पादन प्रतिवेदन अद्यावधिक गरी समिति समक्ष पेश गर्ने,
- (थ) बोर्डको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने,
- (द) बोर्डले तोकेबमोजिम अन्य कार्य गर्ने, गराउने । (३) उपदफा (१) बमोजिमको एकाइमा आवश्यकता अनुसार कर्मचारी रहनेछन् ।

परिच्छेद - ५

निजी लगानी सम्बन्धी व्यवस्था

२३. निजी लगानी : (१) बोर्डले दफा ५ बमोजिम पहिचान गरेका परियोजनाहरू निजी क्षेत्रको

लगानीमा निर्माण, सञ्चालन र व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमका परियोजनाहरूको सर्वेक्षण, सहजीकरण तथा लगानीको स्वीकृति दफा ६ बमोजिम हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम निजी लगानीसम्बन्धी परियोजनाहरूको लागि तोकिएबमोजिमका आधारमा प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरी अनुमति वा इजाजत प्रदान गरिनेछ ।

२४. परियोजना सूचिकृत हुने : नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल चेम्बर अफ कमर्स, नेपाल इन्जिनियर एसोसिएसन, निर्माण व्यवसायी महासंघ, धरेलु उद्योग संघ तथा महासंघ, वित्तिय संस्था वा यस्तै प्रकृतिका अन्य संघसंस्थाले सिफारिस गरेको प्रस्ताव प्राप्त भएमा शाखाले बोर्डसमक्ष पेश गर्नेछ । त्यस्ता परियोजना प्रस्तावको उपयुक्तता र प्रभावकारिता जाँच गरी परियोजना बैकमा समितिले सूचीकृत गर्न सक्नेछ ।

२५. समझदारी गरी इजाजतपत्र प्रदान गर्ने: दफा २४ बमोजिम प्रस्ताव स्वीकृत भएमा कार्यान्वयनका लागि समितिले तोकेको सर्त र ढाँचामा समझदारी गरी परियोजनाको अध्ययन अनुमतिपत्र प्रदान गरिनेछ ।

परिच्छेद - ६

सम्झौता सम्बन्धी व्यवस्था

२६. परियोजनाको विवरण पेश गर्नुपर्ने : (१) दफा ३ बमोजिम सार्वजनिक निजी साझेदारीमा र दफा २५ बमोजिम निजी लगानीमा परियोजना कार्यान्वयन गर्न समझदारी गरेकोमा त्यस्तो समझदारीपत्रमा उल्लिखित समयविधिभित्र प्रस्तावकले परियोजना कार्यान्वयन गर्न तोकिए बमोजिमका विवरणहरू समिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवधिभित्र प्रस्तावकले त्यस्तो विवरण पेश गर्न नसकेमा त्यसको आधार र कारण खुलाई थप अवधि माग गरी बोर्ड समक्ष निवेदन दिन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिमको निवेदनउपर जाँचबुँझ गर्दा प्रस्तुत आधार र कारण मनासिब देखिएमा बोर्डले त्यस्तो विवरण पेश गर्न एकपटकको लागि थप समय दिन सक्नेछ ।

२७. सम्झौता गर्नुपर्ने : (१) दफा १६ र दफा २५ बमोजिम भएको समझदारीपत्र तथा दफा २६ बमोजिम प्राप्त विवरणको आधारमा प्रस्तावकसँग सम्झौताका सर्तलगायतका विषयमा दफा

४५ बमोजिमको मूल्याङ्कन समितिले वार्ता गरी सम्झौताको मस्यौदा गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम तयार गरेको सम्झौताको मस्यौदा उपर समितिले प्रस्तावकसँग आवश्यक भएमा पुनः छलफल गरी सम्झौतामा देहायका कुराहरू खुलाई सम्झौताको अन्तिम मस्यौदा तयार गर्नेछ :

(क) परियोजनाको विवरण,

(ख) परियोजना सुरु र सम्पन्न गर्ने मिति र कार्यतालिका,

(ग) परियोजनाको निर्माण वा सञ्चालन गर्दा अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले पाउने सुविधा तथा सहूलियत,

(घ) परियोजनामा गरिने लगानी र सोको ग्यारेन्टी सम्बन्धी व्यवस्था,

(ङ) अनुमतिपत्रको अवधि,

(च) परियोजना कार्यान्वयनको चरणबद्ध विवरण र कार्यान्वयन तालिका,

(छ) परियोजनाको प्राविधिक गुणस्तर तथा मापदण्ड,

(ज) परियोजना सञ्चालनसम्बन्धी विवरण,

(झ) परियोजनाको सञ्चालन वा हस्तान्तरणको शर्त,

(ञ) परियोजना सञ्चालन गर्दा उपभोक्तासँग लिन पाउने महसुलसम्बन्धी व्यवस्था,

(ट) परियोजनाको बीमासम्बन्धी व्यवस्था,

(ठ) परियोजनामा जडित मेशिन तथा परियोजना हस्तान्तरणका बखत हुनुपर्ने अवस्था र गुणस्तर,

(ड) महानगरपालिकालाई बुझाउनुपर्ने शुल्क तथा रोयल्टी र भुक्तानी विधि,

(ढ) परियोजना कार्यान्वयन गर्दा कुनै पक्षले सम्झौता बमोजिमको दायित्व पुरा नगरेको कारणबाट क्षतिपूर्ति र सम्झौता रद्द हुने अवस्था,

(ण) परियोजनामा महानगरपालिकाको कुनै लगानी हुने भए त्यस्तो लगानी र सोबापत महानगरपालिकाले प्राप्त गर्ने प्रतिफल,

(त) जग्गा प्राप्तिसम्बन्धी व्यवस्था,

(थ) थप परियोजना अध्ययन तथा सञ्चालन गर्न दिने भए सोसम्बन्धी व्यवस्था,

(द) सर्बिलज गर्न सक्ने भए सोसम्बन्धी सर्त तथा अन्य व्यवस्था,

(ध) परियोजना हस्तान्तरण गर्ने भएमा त्यस्तो निकाय,

(न) अन्य आवश्यक विषयहरू ।

२८. **सम्झौता कार्यान्वयन :** (१) यस ऐन बमोजिम सम्पन्न भएको सम्झौता कार्यान्वयनको लागि सम्बद्ध निकायबाट सम्झौताको सर्तबमोजिम प्राप्त गर्नुपर्ने इजाजत, स्वीकृति लगायतका सम्पूर्ण दायित्व लगानीकर्ताले बहन गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सम्भौता कार्यान्वयन गर्दा सरोकारवाला सम्बद्ध निकायहरूसँग महानगरपालिकाले आवश्यकता अनुसार समन्वय तथा सहजीकरण गर्नुपर्नेछ ।

(३) यस दफाबमोजिम सम्भौता कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा प्रस्तावकले सम्भौताका शर्तहरूको अधिनमा रही कार्ययोजना निर्माण गरी परियोजना कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

२९. सम्भौता रद्द गर्नसक्ने : यस ऐनबमोजिमको परियोजना सञ्चालन गर्न गरिएको सम्भौतामा उल्लिखित शर्तहरूको पालना नगरेमा वा तोकिएको समयमा कार्यसम्पादन नभएमा लगानीकर्तालाई यस ऐनबमोजिम प्रदान गरिएको अनुमतिपत्र/इजाजतपत्र सहित समितिले सम्भौता रद्द गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ७

सुविधा तथा प्रोत्साहन सम्बन्धी व्यवस्था

३०. कानूनबमोजिमको सुविधा पाउने : यस ऐनबमोजिम अनुमतिपत्र प्राप्त गरी भएको लगानीले यस ऐन तथा सम्भौता बमोजिमको सुविधाको अतिरिक्त प्रचलित संघीय कानून, प्रदेश कानून र महानगरपालिका सम्बद्ध अन्य कानूनबमोजिम पाउने संरक्षण, सुविधा, सहूलियत तथा छुटसमेत प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

३१. सम्भाव्यता न्यून-परिपूरक कोष (Viability Gap Funding) को व्यवस्था : (१) महानगरपालिकाले दीर्घकालीन रूपमा सकारात्मक प्रतिफल दिने तथा पूर्वाधार संरचनाको दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण देखिएको तर वित्तीय रूपमा तत्काल मनासिव प्रतिफल दिन नसक्ने परियोजनाको निर्माण, सञ्चालन तथा विस्तारको लागि एक सम्भाव्यता न्यून-परिपूरक (भायविलिटी ग्याप) कोष स्थापना गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषबाट तोकिएबमोजिमको मापदण्डको आधारमा तोकिएबमोजिमको परियोजनाको लागि समितिको सिफारिस र महानगरपालिकाको निर्णयमा आवश्यक रकम पूँजीगत तथा सञ्चालन अनुदान वा ऋण प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा नगरसभाले आवश्यक रकम विनियोजन गर्नेछ ।

(४) महानगरपालिकाको कार्यक्षेत्रभित्रको कुनै परियोजनामा संघीय ऐनबमोजिम स्थापना भएको सम्भाव्यता न्यून-परिपूरक कोष (भायविलिटी ग्याप फण्डिङ्ग) बाट रकम प्रयोग गर्न आवश्यक भएमा समितिले निर्णय गरी नेपाल सरकार, लगानी समिति समक्ष अनुरोध गर्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (१) बमोजिमको कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी अन्य व्यवस्था समितिले तोकेबमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद – ८

सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व

३२. लगानीका क्षेत्रहरू : सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत लगानी गर्न चाहने प्रस्तावकले देहायका क्षेत्रमा लगानी गर्न सक्नेछन्:

- (क) उद्यान निर्माण तथा सञ्चालन,
- (ख) वृक्षरोपण तथा हरियाली प्रवर्द्धन,
- (ग) सार्वजनिक शौचालय निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- (घ) आकासे पुल र यात्रु प्रतिकालय निर्माण, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,
- (ङ) सूचना प्रविधि सम्बद्ध क्षेत्र,
- (च) ट्राफिक आइल्याण्ड निर्माण तथा सञ्चालन,
- (छ) खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापन,
- (ज) पर्यटन तथा सहरि सौन्दर्यकरण कार्यक्रम,
- (झ) शिक्षा, स्वास्थ्य र विपदव्यवस्थापन,
- (ञ) सडकपेटी, साइकल लेन तथा अन्य सेवा क्षेत्र ।
- (ट) सार्वजनिक, सामाजिक तथा आर्थिक र शैक्षिक पूर्वाधारका क्षेत्र ।
- (ठ) महानगरले निर्धारण गरेका अन्य क्षेत्र ।

३३. प्रस्ताव माग गर्ने: (१) महानगरपालिका क्षेत्रभित्रका दफा ३२ मा उल्लेखित भएबमोजिमका क्षेत्रमा सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वको माध्यमबाट पूर्वाधार विकास तथा सेवाप्रवाह सम्बद्ध क्षेत्रमा लगानी गर्न इच्छुक प्रस्तावकको लागि कम्तिमा सात दिनको सार्वजनिक सूचना प्रत्येक आर्थिक वर्षको माघ महिनामा प्रकाशित गरी लगानीको प्रस्ताव माग गर्नुपर्नेछ ।

(२) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत लगानी गर्न चाहने प्रस्तावकले दफा ३२ मा उल्लिखित क्षेत्रमा परियोजना सञ्चालनको लागि दफा ३४ बमोजिमको विवरण समावेश गरी महानगरपालिका समक्ष जुनसुकै समयमा प्रस्ताव पेश गर्न सक्नेछ ।

३४. प्रस्ताव पेश गर्ने प्रक्रिया : (१) यस ऐनबमोजिम सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वको माध्यमबाट पूर्वाधार विकास वा सेवामा लगानी गर्न चाहने प्रस्तावकले देहायका विवरण

समावेश गरी प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ :

- (क) व्यहोरा खुलेको निवेदन,
- (ख) परियोजनाको विस्तृत विवरण,
- (ग) परियोजनाको डिजाइन,
- (घ) कम्पनीको प्रोफाइल,
- (ङ) लगानीको स्रोत र रकम,
- (च) परियोजनाको सञ्चालन तथा मर्मत गर्ने तरिका,
- (छ) परियोजना हस्तान्तरणको तरिका,
- (ज) प्रस्तावका अन्य विषय,

(२) दफा (१) बमोजिमको प्रस्ताव शाखामा पेश/दर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(३) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रस्तावकले प्रमुख वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसमक्ष सोभै प्रस्ताव पेश गर्न सक्नेछ ।

(४) यस दफाबमोजिमको प्रस्तावमा उल्लिखित कागजात नपुग भएमा शाखाले प्रस्तावकसँग आवश्यक कागजात माग गर्न तथा थप छलफल गर्न सक्नेछ ।

(५) सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत प्रस्ताव पेश गर्ने प्रस्तावकहरूको एकै परियोजनाका लागि एकभन्दा बढी प्रस्ताव पेश हुन आएमा यस ऐन बमोजिम गठन हुने मूल्याङ्कन समितिले मूल्याङ्कन गरी छनौट भएबमोजिम सम्झौता गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।

३५. **डिजाइन, परियोजना तथा लागत अनुमानको स्वीकृति :** पूर्वाधार विकासमा सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वको कार्यक्रम अन्तर्गत लगानी गर्न चाहने प्रस्तावकहरूबाट प्राप्त प्रस्तावको डिजाइन, परियोजना तथा लागत अनुमानको स्वीकृति देहायका पदाधिकारीले गर्नेछन्:

(क) पचास करोडसम्म लागत भएको परियोजना प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट ।

(ख) पचास करोडभन्दा माथि लागत भएको परियोजनाको हकमा नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम ।

३६. **सम्झौता गर्नुपर्ने :** परियोजना स्वीकृत भएपश्चात् शाखाले सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत लगानी गर्ने प्रस्तावकसँग देहायका कुरासमेत उल्लेख गरी सम्झौता गर्नुपर्नेछ :

(क) परियोजनाको विस्तृत विवरण,

(ख) परियोजना सुरु र सम्पन्न गर्ने मिति,

- (ग) सम्भौताको अवधि,
- (घ) सम्भौता नवीकरण हुने वा नहुने कुरा,
- (ङ) परियोजनाको प्राविधिक गुणस्तर तथा मापदण्ड,
- (च) परियोजनाको सञ्चालन, सुरक्षा, मर्मत सम्भारको विवरण,
- (छ) परियोजनाको हस्तान्तरण,
- (ज) सम्भौता रद्द हुने अवस्था ।

३७. **सम्भौताको अवधि :** (१) महानगरपालिका क्षेत्रभिन्न सञ्चालन हुने सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वको माध्यमद्वारा गरिने लगानी कार्यको सम्भौता अवधि बढीमा दश वर्षका लागि हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको अवधि पूरा हुनुभन्दा तीन महिना अघि प्राविधिक, वित्तीय र सामाजिक प्रतिवेदन सहित नवीकरणको लागि प्रस्तावको निवेदन पेश हुन आएमा सम्भौता कार्यान्वयनको अवस्था मूल्याङ्कन गरी सम्भौता नवीकरण गर्न सकिनेछ ।

(३) यस दफाबमोजिम सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व मार्फत् सञ्चालन गरिने परियोजनाको सम्भौता समितिको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

३८. **सम्भौता रद्द गर्न सक्ने:** दफा ३६ बमोजिम गरिएको सम्भौतामा उल्लिखित सर्त वा सर्तहरूको पालना नगरेमा वा तोकिएको समयमा कार्यसम्पादन पूरा नगरेमा त्यस्तो प्रस्तावकसँग भएको सम्भौता रद्द गर्न सक्नेछ ।

३९. **शुल्क तथा राजश्वसम्बन्धी व्यवस्था :** (१) सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गतका परियोजनाका क्षेत्रमा लगानी गर्ने प्रस्तावकले पूर्वाधार विकास तथा सेवा सम्बन्धी परियोजना सञ्चालन गर्दा सेवाग्राहीसँग कुनै पनि शुल्क वा दस्तुर तथा उठाउन पाउनेछैन ।

(२) प्रस्तावकले सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत लगानी गर्दा सम्भौतामा उल्लेख भएबमोजिमको आर्थिक तथा अन्य दायित्व व्यहोर्नु पर्नेछ ।

(३) सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत सञ्चालन हुने परियोजनामा लगानीकर्ताले निशुल्क सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्न नसक्ने भएमा महानगरपालिका आफैँ वा अन्य पक्षबाट निशुल्क सेवा सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

४०. **सूचनासम्बन्धी व्यवस्था :** सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गतको सञ्चालन हुने वा महानगरपालिकाको पूर्वाधार विकास तथा सेवामा लगानी गर्ने प्रस्तावकले सो

कार्य गर्दा परियोजना स्थलमा कुनै पनि विज्ञापन गर्न/गराउन पाउनेछैन । तर, प्रस्तावकले अधिकतम ५'×४' (२० वर्गफिट) आकारमा बढीमा ३ वटा लोगो वा विज्ञापन सङ्केत गर्न बाधा परेको मानिने छैन ।

४१. एकाइ मार्फत सञ्चालन हुने : महानगरपालिका क्षेत्रभित्र सार्वजनिक तथा सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत प्रस्तावकबाट पूर्वाधार विकास तथा सेवामा गरिने लगानी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न एकाइ मार्फत एकद्वार रूपमा गर्नुपर्नेछ ।
४२. परियोजनाको अनुगमनसम्बन्धी व्यवस्था: महानगरपालिकामा उपप्रमुखको अध्यक्षतामा रहेको अनुगमन समितिले यस ऐनबमोजिम सञ्चालित आयोजनाको समेत अनुगमन गर्नेछ । अनुगमन कार्यमा एकाइका प्रमुखको समेत सहभागिता हुनुपर्नेछ ।
४३. स्थानीय स्रोत साधनको उपयोग गर्नुपर्ने : प्रस्तावकले परियोजना कार्यान्वयनको सिलसिलामा स्थानीय मौलिकता सहितको स्रोत, साधन र मुलुकभित्र उत्पादन हुने वस्तु तथा सेवालाई सम्भव भएसम्म प्राथमिकता दिई प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।
४४. परियोजना हस्तान्तरणसम्बन्धी व्यवस्था : (१) सम्झौताको अवधि पूरा भएमा वा नवीकरण नभएमा वा सम्झौता रद्द भएमा प्रस्तावकले परियोजना चालु अवस्थामा विनासर्त महानगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम हस्तान्तरण भएको परियोजना एकाइले सम्बद्ध विभाग/महाशाखालाई व्यवस्थापन, सुरक्षा, मर्मत सम्भार तथा हेरचाहको लागि लेखी पठाउनु पर्नेछ ।
(३) उपदफा (१) बमोजिम हस्तान्तरण भएको परियोजनाको अवस्थाको मूल्याङ्कन गरी प्रस्ताव आह्वान गरी अर्को प्रस्तावकसँग सम्झौता गरी परियोजनाको व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद - ९

विविध

४५. मूल्याङ्कन समिति : (१) सार्वजनिक निजी साभेदारी, निजी लगानी र संयुक्त सार्वजनिक लगानी सम्बन्धी परियोजनाहरूमा पेश हुन आएका प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन गरी सिफारिस गर्न एक मूल्याङ्कन समिति रहनेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिमको समिति महानगरपालिकाको आर्थिक प्रशासन महाशाखा

प्रमुख, पर्यटन तथा शहरी विकास महाशाखा प्रमुख, खरिद शाखा प्रमुख वा प्रतिनिधि, कानुन तथा मुद्धा शाखा प्रमुख वा प्रतिनिधि, सार्वजनिक निजी साभेदारी विज्ञ वा परियोजना विज्ञ मध्येबाट प्रमुखले मनोनयन गरेको विषय विज्ञ एक जना र कार्यपालिका सदस्य मध्येबाट प्रमुखले तोकेको सदस्य एक जना, सदस्य सचिव सार्वजनिक निजी साभेदारी एकाइ प्रमुख गरी सात जनाको रहनेछ।

(३) मूल्याङ्कन समितिले आवश्यक ठानेका व्यक्तिलाई आमन्त्रित गर्न सक्नेछ।

(४) उपदफा (१) बमोजिमको मूल्याङ्कन समितिले परियोजनासँग सम्बन्धित विषयविज्ञ समेतलाई बैठकमा आमन्त्रण गरी राय परामर्श वा सुझाव प्राप्त गर्न सक्नेछ।

(५) मूल्याङ्कन सम्बन्धी अन्य विषय प्रचलित कानुन र मूल्याङ्कनका लागि तोकिएको आधार बमोजिम हुनेछ।

(६) मूल्याङ्कन समितिले राय आवश्यक ठानेमा नेपाल सरकार, लगानी बोर्डसँग राय प्राप्त गर्न सक्नेछ। यसरी राय माग गर्दा एकाइ मार्फत माग गर्नुपर्नेछ।

४६. सेवा सुविधाका सर्त तोक्न सक्ने : अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले उपभोक्तालाई सेवा सुविधा उपलब्ध गराउँदा यस ऐन, समितिले गरेका निर्णय, संघीय कानुन, प्रदेश कानुन तथा सम्झौताको अधीनमा रही आवश्यक सर्त तोक्न सक्नेछ।

४७. रोयल्टी बुझाउनुपर्ने : (१) अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले सम्झौताबमोजिमको रोयल्टी सम्झौतामा उल्लिखित सर्तअनुसार महानगरपालिकालाई बुझाउनुपर्नेछ। (२) दफा (१) को व्यवस्था बमोजिम रोयल्टी वा शुल्क नबुझाएमा समितिको निर्णयबमोजिम कारबाही हुनेछ।

४८. परियोजना हस्तान्तरण गर्नुपर्ने : (१) सार्वजनिक निजी साभेदारी, संयुक्त सार्वजनिक लगानी तथा निजी साभेदारबाट कार्यान्वयन भएका परियोजना यस ऐन र सम्झौतामा उल्लेख भएबमोजिम महानगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परियोजना हस्तान्तरण हुँदा त्यस्तो परियोजनामा जडित मेशिन, उपकरण, संरचना तथा अन्य यस्तै प्रकारका वस्तु तथा प्रणालीहरू सम्झौतामा लेखिए बमोजिमको क्षमता, अवस्था र चालुहालतमा हुनुपर्नेछ।

(३) परियोजना हस्तान्तरणसम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिएबमोजिम हुनेछ।

(४) सम्झौता अवधि समाप्त भएपछि पनि परियोजना हस्तान्तरण नगरेमा महानगरपालिकाले एकल रूपमा परियोजना प्राप्ति गर्न सक्नेछ।

४९. महानगरपालिकाको स्वामित्व हुने : यस ऐनबमोजिम हस्तान्तरण भएको परियोजना र

त्यस्तो परियोजनामा जडित मेसिन, उपकरण, सफ्टवेयर र अन्य संरचना तथा परियोजनासँग सम्बन्धित भवन, घरजग्गा तथा अन्य यस्तै प्रकारका बस्तु तथा प्रणालीहरूको स्वामित्व महानगरपालिकाको हुनेछ ।

५०. कारबाही गर्न सक्ने : कुनै लगानीकर्ताले यस ऐन र सम्भौताको व्यवस्थाको पालना नगरेमा बोर्डले सम्भौतामा तोकिएको प्रक्रिया पूरा गरी देहायको कुनै वा सबै कारबाही गर्न सक्नेछ
(क) निर्माण रोक्का गर्ने,
(ख) अनुमतिपत्र/इजाजतपत्र रद्द गर्ने,
(ग) प्रचलित कानूनबमोजिमको कारबाही ।
५१. महानगरपालिकाले कार्यान्वयन गर्न सक्ने : प्रचलित संघीय कानूनबमोजिम नेपाल सरकार, लगानी बोर्डबाट कार्यान्वयन गरिने कुनै परियोजना महानगरपालिकाबाट कार्यान्वयन गर्न उपयुक्त ठहर गरी बोर्डको स्वीकृति प्राप्त भएमा त्यस्तो परियोजना महानगरपालिकाले कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ ।
५२. स्वीकृतिका लागि बोर्डमा पठाउनुपर्ने : छ अर्ब रुपैया वा सोभन्दा बढी लागत अनुमान भएका परियोजनाको लगानी स्वीकृति लगानी बोर्डको सिफारिसमा कार्यपालिकाले गर्नेछ ।
५३. समझदारी वा सम्भौताबाट कार्यान्वयन गर्न सकिने : बोर्डले पहिचान गरी स्वीकृत गरेको कुनै परियोजनामा आवश्यकतानुसार नेपाल सरकार, लगानी बोर्डसँग राय वा आपसी समझदारी वा सम्भौता गरी कार्यान्वयन गर्न सकिनेछ ।
५४. विदेशी लगानी सम्बन्धमा : महानगरपालिकाको कार्यक्षेत्रमा परेका परियोजनामा हुने विदेशी लगानीसम्बन्धी व्यवस्था संघीय कानूनबमोजिम हुनेछ ।
५५. समन्वय गर्न सक्ने : महानगरपालिकाको कार्य क्षेत्र भित्र पर्ने सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी वा निजी लगानीबाट हुने परियोजनाको कार्यान्वयनका लागि बोर्डले आवश्यकता अनुसार नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य स्थानीय तह एवम् सम्बन्धित निकाहरूसँग समन्वय गर्न सक्नेछ ।
५६. संयुक्त सार्वजनिक साभेदारी कार्यक्रम : (१) सार्वजनिक निजी साभेदारी तथा निजी लगानीबाट कार्यान्वयन हुने परियोजनाहरूमा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य

स्थानीय सरकारहरूसँग सहमतिमा साभेदारी गरी कार्यक्रम गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको साभेदारीको कार्य प्रक्रिया तथा कार्यविधि समितिले निर्धारण गरेबमोजिम हुनेछ ।

५७. **वार्षिक प्रतिवेदन :** (१) बोर्डको काम कारबाहीको वार्षिक प्रतिवेदन प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले ३ महिनाभित्र तयार गरी समिति मार्फत कार्यपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रतिवेदनमा अन्य कुराहरूको अतिरिक्त समितिले सो आर्थिक वर्षमा परियोजना बैंकमा समावेश गरेका परियोजनाहरू, कार्यान्वयन गरेका परियोजना, परियोजना सञ्चालन गर्दा भएको खर्च र त्यसको उपलब्धि, लगानी रकम, परियोजना संख्या र सिकाइ तथा भविष्यमा गर्नुपर्ने सुधारका विषयहरू समेत समावेश गर्नुपर्नेछ ।

५८. **अधिकार प्रत्यायोजन :** बोर्डले यस ऐन बमोजिम आफूलाई प्राप्त केही अधिकार कुनै नगर सभा सदस्य वा अधिकृतस्तरको कर्मचारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

५९. **क्षतिपूर्ति दिनुपर्ने :** (१) परियोजना कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धमा कुनै पक्षले यो ऐन वा यस ऐनअन्तर्गत बनेको नियम वा सम्झौता विपरीत कुनै कार्य गरेबाट अर्को पक्षलाई हानी नोक्सानी हुन गएमा त्यसरी हुन गएको हानी नोक्सानीबापतको मनासिब रकम हानी नोक्सानी गर्ने पक्षले नोक्सान हुने पक्षलाई क्षतिपूर्तिबापत उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । पूर्व सूचना नदिई कुनै पनि पक्षले हानी नोक्सानी हुने गरी कार्य गर्न सक्ने छैन ।

(२) उपदफा (१) को प्रयोजनको लागि क्षतिको मूल्याङ्कन दुवै पक्षको सहमतिमा स्वतन्त्र मूल्याङ्कनकर्ता नियुक्ति गरी गरिनेछ ।

६०. **अनुदान तथा ऋण सहायता स्वीकार गर्ने :** बोर्डले निर्धारण गरेका परियोजना विकास तथा कार्यान्वयनका लागि अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा अनुदान तथा तोकिबमोजिम ऋण सहायता स्वीकार गर्न सक्नेछ ।

६१. **विवाद समाधान :** (१) विदेशी लगानीका सम्बन्धमा स्वदेशी र विदेशी लगानीकर्ता तथा महानगरपालिका र विदेशी लगानीकर्ताबीच कुनै विवाद उत्पन्न भएमा त्यस्ता लगानीकर्ताले आपसी छलफल वा वार्ताबाट त्यस्तो विवादको समाधान गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विवाद उत्पन्न भएको पैतालिस् दिनभित्र त्यस्तो विवादको समाधान हुन नसकेमा त्यस्तो विवाद समितिको रोहवरमा सम्बन्धित पक्षहरूले आपसी वार्ता

तथा मेलमिलापद्वारा समाधान गर्नुपर्नेछ ।

(३) विवाद उत्पन्न भएको पैतालिस दिनभित्र उपदफा (१) वा (२) बमोजिमको प्रक्रियाबाट विवादको समाधान हुन नसकेमा र त्यस्तो विवादको समाधान गर्न विवादका पक्षहरूबिच संयुक्त लगानी वा विवाद समाधानसम्बन्धी सम्झौता भएकोमा त्यस्तो सम्झौताबमोजिम विवादको समाधान गरिनेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम विवाद समाधान भएको कुराको जानकारी सम्बन्धित पक्षहरूले त्यस्तो विवाद समाधान भएको पन्ध्र दिनभित्र समितिलाई दिनुपर्नेछ । तर के कुन सर्तहरूमा त्यस्तो सहमति भएको हो भन्ने कुराको जानकारी दिन सम्बन्धित पक्षहरू बाध्य हुने छैनन् ।

(५) विवाद समाधानसम्बन्धी अन्य व्यवस्था संघीय कानूनबमोजिम हुनेछ ।

६२. वाधा अड्काउ फुकाउने : यस ऐनको कार्यान्वयन गर्दा कुनै वाधा अड्काउ देखा परेमा नगर कार्यपालिकाले आदेश जारी गरी त्यस्तो वाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ ।

६३. यस ऐन बमोजिम हुने : यस ऐनमा लेखिएको कुरा यसै ऐन बमोजिम हुनेछ र अन्य कुराको हकमा महानगरपालिकाले परियोजना विशेषका लागि स्वीकृत गरेको प्रस्ताव सम्बद्ध कागजातमा उल्लिखित सर्त तथा आधार, संघीय सार्वजनिक निजी साभेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५, विषय सम्बद्ध नियमावली तथा निजी लगानी सम्बन्धी प्रचलित कानूनबमोजिम हुनेछ ।

६४. खारेजी र बचाउ : (१) पोखरा महानगरपालिका सार्वजनिक-निजी साभेदारी तथा लगानी ऐन, २०७५ खारेज गरिएको छ ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित कानून बमोजिमा भए गरेका कार्यहरू यसै कानून बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

६५. नियम, निर्देशिका, कार्यविधि, मापदण्ड बनाउन सक्ने : यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न नगर कार्यपालिकाले आवश्यक नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्नेछ ।

प्रमाणिकरण मिति

२०८२।१२।२७

आज्ञाले

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत